
LEONID GAJDAJ

Leonid Gajdaj (1923–1993)

Zoščenko a Vladimir Majakovskij.

Leonid Gajdaj se narodil roku 1923 ve městě Svobodnyj. V 1900. léta otec byl vyhoštěn na Daleký Východ (byl účastník revoluční organizace). Po návratu pracoval na železnici v Amurské gubernii. Leonid byl mladším ze tří dětí. Brzy po narození Leonida se rodina přestěhovala do Čity a pak do Irkutsku, kde Leonid šel do školy.

Leonid Gajdaj dobře studoval, hrál na balalajku, rád četl. Jeho oblíbené spisovatele byli Michail

V roce 1941 dostudoval střední školu a brzy začala Velká vlastenecká válka. Gajdaj začal pracovat v dramatickém divadle Irkutské oblasti jako pomocný dělník: stavil kulisy, uklízel jeviště, dělal všechno, co říkali herce.

V únoru 1942 Leonida Gajdaje byl povolán na frontu. V roce 1943 byl těžko raněn od miny a lednu 1944 se vrátil do Irkutsku jako invalida. V únoru nastoupil na divadelní studio při Irkutském dramatickém divadle, dostudoval a hrál v místním divadle.

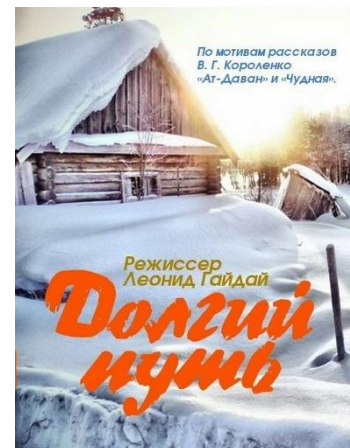
Po dvou letech práce v Irkutském dramatickém divadle Leonid Gajdaj jede do Moskvy, aby nastoupil na divadelní univerzitu. Přijímačky dělal na dvou univerzitách: na Všeruské státní univerzitě kinematografie a na Státní univerzitě divadelního umění. Na druhou univerzitu nenastoupil, ale na první dostal výborné známky. Ale po

prvním zkuškovém byl vyloučen za špatné chování, ale stejný rok se rehabilitoval.

S budoucí manželkou Ninou Grebeškovou se seznámil ještě během studia v roce 1949, byli spolužáci a viděli se často. V roce 1953 se vzali a v roce 1957 se jím narodila dcera Oksana. Manželka se několikrát hrála v jeho filmech.

Už během studia Gajdaj začal pracovat v kinematografii: přivydělával si na místech natáčení, byl asistentem, v roce 1955 zahrál jednu z hlavních rolí ve filmu Borise Barneta [Ljana](#).

Brzy po dokončení studia Ivan Pyrjev doporučil, aby Leonida Gajdaje přijali na Mosfilm. Tady natočil první film [Dolгий put'](#) (Долгий путь, 1956) podle povídek Vladimira Korolenko. Snímek viděl [Michail Romm](#) a nabídl Začínajícímu režisérovi natočit komedii.

Gajdaj souhlasil a v roce 1958 dotočil film [Ženich z onoho světa](#) (Жених с того света). Hlavní role zahráli [Rostislav Pljatt](#) a [Georgij Vicin](#). Tady se vysmál sovětské byrokracii a kvůli tomu se ze snímku vystřihlo mnoho scén. Původně film měl trvat hodinu a půl, z toho nechali jen 47 minut.

Ivan Pyrjev poradil natočil patriotický film podle povídky Alexandra Galiče. Snímek [Трижды воскресший](#) byl natočen v roce 1960. Film nebyl úspěšný a Leonid Gajdaj na několik měsíců odjel k rodičům do Irkutsku. Tady v novinách Pravda přečetl fejeton Stepana Olejnika *Pjos Barbos* a chtěl ho zfilmovat. Gajdaj sám napsal scénář a vymyslel tzv. „masky“ Zbabělec (Трус), Blbec (Балбес) a Ostřílený (Бывалый).

Georgij Vigin,
„Zbabělec“. Tzv.
„národní intelektuál“,

Jurij Nikulin, „Blbec“.
Přihlouplý reprezentant
„národa“.

Jevgenij Morgunov,
Ostřílený“. Sovětský
úředník/šéf zločinné

Snímek Пёс Барбос и необыкновенный кросс trvá jen deset minut. Premiéra filmu byla v roce 1961 na Moskevském filmovém festivalu. Hned potom natočil druhý film se stejnými hrdiny – Самогонщики, k němuž také napsal scénář sám. Brzy potom zfilmoval povídky O. Henry Муži bez zákona

(Деловые люди, 1962), který byl velice úspěšný.

A dále chtěl natočit komedii o sovětských lidech. Vytvořil ještě jednu „masku“ kladného komického hrdiny, sovětského studenta 60. let. A narazil na scénář J. Kostjukovského a M. Slobodského a ke dvěma novelám dopsat třetí, kde se inteligentní student setká se Zbabělcem, Blbcem a Ostříleným. Tady Gajdaj povolil hercům improvizovat, vymýšlet vtipy. V srpnu 1965 svět uviděl snímek Operace Y (Операция «Ы» и другие приключения Шурика).

Následující film navazoval na Operaci Y. Byl to další film o dobrodružstvích Šurika Украденá nevěsta (Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика). Tady se naposledy objevily

Zbabělec, Blbec a Ostřílený. Film byl dotočen v listopadu 1966, ale umělecká rada Mosfilmu film kritizovala a Gajdaj musel film předělat. Finální verze byla hotová v lednu 1967.

Scénář dalšího filmu [Briljantová ruka](#) (Бриллиантовая рука) zase psal spolu s Kostukovým a Slobodským. Hlavní role zahráli [Jurij Nikulin](#), ve filmu také hráli [Andrej Mironov](#), žena režiséra [Nina Grebeškovová](#), [Nonna Mordukovová](#). Premiéra byla v dubnu roku 1969.

Po úspěchu komedie se Leonid Gajdaj rozhodl natočit film pole hry M. Bulgakova *Běh*, ale nedostal povolení od Státního kinematografického výboru. A tak zfilmoval jiné literární dílo – román I. Ilfa aj. Petrova [Dvanáct křesel](#) (Двенадцать стульев, 1971). Potom se zase pokusil zfilmovat jiné dílo M. Bulgakova a vybral hru *Ivan Vasiljevič* o sovětském inženýrovi, který vynalezl stroj času. Natočil velice úspěšný film [Ivan Vasiljevič mění povolání](#) (Иван Васильевич меняет профессию)

Další jeho snímky jsou [To snad není možné](#) (Не может быть!, 1975), [Inkognito v Petrohradě](#) (Инкогнито из Петербурга, 1977). Poslední úspěšné filmy byly [Za sničkami](#) (1980) a [Sportloto](#) (Спортлото-82). Následující filmy [Nebezpečně pro život](#) (1985) a [Soukromý detektiv, nebo operace «Kooperace»](#) (1990)

V 90. léta zhoršilo se režisérovo zdraví a financování Mosfilmu se zkrátilo. Režisér téměř nic nenatáčel. Poslední snímek, který natočil Gajdaj je [Na Děribasovské je krásně aneb Na Brighton Beach zase prší](#). Film začali natáčet před rozpadem Sovětského svazu v roce 1991 v dnešním Rusku a USA. Premiéra filmu byla v roce 1993 a po několika měsících Gajdaje odvezli do nemocnice. Umřel režisér 19. listopadu 1993 v Moskvě.

Více o režisérovi:

<https://www.youtube.com/watch?v=9E2pbYjtWtk>

<https://www.youtube.com/watch?v=vDpN9EUof9k>

https://tvkultura.ru/video/show/brand_id/20870/episode_id/154996/video_id/154996/

<https://www.youtube.com/watch?v=1AwSbB0KfCY>

UKRADENÁ NEVĚSTA

Rok: 1966

Ruský název: Кавказская пленница

Námět: Student Šurik přijel v jednu z malých horských republik, aby poznal místní zvyky a tradice. Tady se seznámil s Ninou, kterou chtějí provdat za předsedu okresního výboru. Protože se předem vědělo, že se Nina odmítne vdávat, její strýc Džabrail domluvil, aby tři známé podvodníci – Zbabělec, Blbec a Ostřílený – organizovali únos dívky. Šurik se snaží ji zachránit.

Kamera: Konstantin Brovin

Hudba: Alexandr Zacepin

Scénář: Jakov Kostukov, Moris Slobodskij, Leonid Gajdaj

Hrají: Georgij Vicin, Jurij Nikulin,

Jevgenij Morgunov, Alexandr Demjaněnko, Natalja Varlejevová, Frunzik Mkrťčan, Vladimir Etuš, Ruslan Achmetov.

Ostatní informace:

- Byl to jeden z oblíbených filmů Leonida Brežněva.
- Natáčel se v Krymu v Aluště a na Kavkazu v Krasnoj Poljaně.
- Ninu ozvučila Naděžda Rumjanceva
- Poslední film, s účastí Vicina, Morgunova a Nikulina spolu.

Film:

<https://cinema.mosfilm.ru/films/35165/>

O filmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=C4lw2COIDmU>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ShJRqi9YMo>

ZADÁNÍ:

1. Charakteristika filmu
2. Charakteristika hlavních hrdinů
3. V čem je antisovětskost filmu? Koho připomíná Saachov?
4. Jaké scény jsou podle Vás nejvtipnější?
5. Jaké scény jsou ve filmu zbytečné? Argumentujte.

DVANÁCT KŘESEL

Rok: 1971

Ruský název: Двенадцать стульев

Námět: dle románu Ilji Ilfa a

Jevgenije Petrova

Kamera: Sergej Polujanov, Valerij Šuvalov

Hudba: Alexandr Zacepin

Scénář: Vladlen Bachnov, Leonid Gajdaj

Hrají: Arčil Gomiašvili, Sergej Filippov, Michail Pugovkin, Glikerija Bogdanovová-Česnokovová, Natalja Varlejová, Natalja Vorobjovová, Nina Ğreběškovová, Natalja Kračkovskaja, Klara Rumjanova.

Na roli Ostapa Bendera se zkoušeli 22 lidí, včetně Vladimira Vysockého, Nikity Michalkova a Jevgenije Jevstignejeva. Režisér vybral neznámého gruzínského herce Arčile Gomiašvilího. Na tuto roli se zkoušel i Andrej Mironov, který ji zahrál ve stejnojmenném filmu Marka Zacharova o několik let později.

Film:

<https://cinema.mosfilm.ru/films/34332/>

ZADÁNÍ:

Porovnejte film se stejnojmenným filmem Marka Zacharova:

<https://cccp-kino.com/875-12-stulev-1976.html>

IVAN VASILJEVIČ MĚNÍ POVOLÁNÍ

Rok: 1973

Ruský název: Иван Васильевич меняет профессию

Námět: dle hry Bulgakova *Ivan Vasiljevič*. Inženýr Timofejev vynalezl stoj času a spojil svůj byt s palácem velkého cara Ivana Vasiljeviče Hrozného.

Kamera: Sergej Polujanov, Valerij Šuvalov

Hudba: Alexandr Zacepin

Scénář: Vladlen Bachnov, Leonid Gajdaj

Hrají: Jurij Jakovlev, Leonid Kuravlev, Alexandr Děmkaněnko, Savelij Kramarov, Natalja Selezňovová, Natalja Kračkvskaja, Natalja Kustinskaja, Vladimir Etuš, Michail Pugovkin, Sergej Filippov. Gajdaj dlouho vybíral herce. Někteří odmítali hrát, protože se báli, že cenzura zakáže film kvůli vtipům o Ivanovi Hrozném. Ale jen několik scén z filmu bylo vystřiženo. Z některých vystřižených epizod byl vytvořen krátký film *Черные перчатки*:

<https://www.youtube.com/watch?v=-GxFDRuwmlQ>

Film:

<https://cinema.mosfilm.ru/films/35159/>

O filmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=cli-nbj60YU>

<https://www.youtube.com/watch?v=CAQJNVa0zsY>

<https://www.youtube.com/watch?v=ApgWpjaCxx4>

Zadání:

1. Charakteristika filmu
2. Porovnejte dvě postavy zahrané J. Jakovlěvým.
3. Charakterizujte ostatní postavy
4. V čem je antisovětskost filmu?
5. Nejvtipnější/nejnudnější scény filmu

NAVÍC (nepovinně): Porovnejte Ivana Hrozného v tomto filmu s filmem Sergeje Ejzenštejna nebo s filmem *Царь* Pavla Lungina (2009)